

Daniela Urbanová: Latinské proklínací tabulky na území římského impéria

Brno: Host / Masarykova univerzita, 2014. 443 s.
ISBN 978-80-7294-681-5.

Důkladná monografie Daniely Urbanové *Latinské proklínací tabulky na území římského impéria*, vydaná nakladatelstvím Host ve spolupráci s Masarykovou univerzitou, nabízí zevrubné zmapování a analýzu dochovaných proklínacích tabulek z celého římského impéria z období zhruba od 2. století př. n. l. do 5. století n. l. Obsahuje překlady těchto „defixí“ (zavedený pojem širší než „kletba“, zahrnující všechny nápisy sloužící k magickému ovlivňování osob nebo zvířat, tedy kletby i prosby o spravedlnost) a jejich interpretaci v souvislostech kulturně historických i geografických. Pečlivě rozlišuje jednotlivé druhy defixí, dozvídáme se z ní o jejich pisatelích, proklínaných osobách, cílech kleteb, božstvech, na něž se texty tabulek obračejí, používaných materiálech, místech nálezů i struktuře kleteb nebo klasifikaci proklínacích formulí. Cílem práce je sledovat rozšíření,

rozvoj a výskyt latinské proklínací tradice a sledovat rozdíly mezi kletbami z jednotlivých provincií. Velká část studie je věnována právě podrobným referátům a interpretacím tabulek nalezených v jednotlivých provinciích (Itálii, Hispánii, Galii, Británii, afrických provinciích atd.), přičemž pozornost je věnována specifičnosti tabulek nalezených v jednotlivých oblastech. Na konci knihy autorka výsledky svého studia přehledně shrnuje a v přílohách najdeme korpus analyzovaných textů. Kniha je určená především klasickým filologům, historikům, religionistům a archeologům a jako takové jí není co vytknout; jedná se o podrobný, důkladný, erudovaný a vpravdě vyčerpávající text, který se nepouští na tenký led spekulace, ale drží se snad trochu suchopárných, přece však spolehlivých údajů. Zájemcům o magii by v publikaci takto podrobně mohla citelně chybět obrazová příloha obsahující i dochované charaktery a podoby božstev a démonů, na jejímž základě by bylo možné rozvinout experimentální praxi; vzhledem k povaze této monografie se nad tím však pozastaví jen stěží.

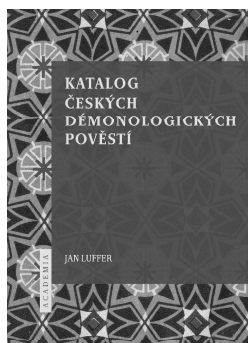
Jindřich Veselý

Jan Luffer: Katalog českých démonologických pověstí

Praha: Academia, 2014. 240 s. ISBN 978-80-200-2383-4.

S podporou Akademie věd ČR vydalo nakladatelství Academia *Katalog českých démonologických pověstí* od Mgr. Jana Luffera, Ph.D. (*1978), folkloristy a vedoucího knihovny Orientálního ústavu AV ČR, který již dříve vstoupil do čtenářského povědomí knihou komentovaných japonských pohádek a pověstí *Strašidelný chrám v horách* (Argo 2009).

Kniha obsahuje krom samotného katalogu, kterému je pochopitelně věnován největší prostor (175 stran), i autorovo úvodní slovo a přehledové kapitoly, kde autor vždy přibližně na deseti stranách blíže pojednává charakteristiku žánru lidové pověsti, české i mezinárodní katalogy lidových pohádek a pověstí a prameny a sběratele lidových pověstí, z nichž při tvorbě katalogu vycházel. Další kapitolou je nezbytná použitá literatura a úvodní část pak uzavírá stručné vysvětlení metodiky následujícího katalogu včetně příkladu a popisu obecného typu, do jehož konkrétní podoby jsou odkazované pověsti v katalogu rozříděny. Tato pro čtenáře neopominutelná kapitola obsahuje také přehledný seznam pramenů katalogu, kterým se končí úvodní část publikace. Za vlastním katalogem kniha čtenáři nabízí ještě jmenný rejstřík, zahrnující sou-

pis autorů a tvůrců zmíněných v úvodních kapitolách a pak celkový obsah knihy, který plně zastupuje i věcný rejstřík.

Nežli se podíváme na vlastní obsah katalogu, zastavíme se u obecných charakteristik celé knihy. Ačkoli byla publikace zařazena tzv. mimo ediční řady, shodným grafickým designem se řadí za dříve vydaný *Hold slunci, dešti, půdě a pluhu*. Snad z důvodu jednotného provedení byly pro *Katalog* zvoleny parametry, které z něj činí referenční příručku, jak je přímo nakladatelem uvedeno i na obálce knihy.

Kniha je lehká, skladná, s ohledem na zvolený druh papíru i poměrně útlá. Lepená vazba působí dobrým dojmem a není tedy třeba obávat se vypadávání listů. Knihu si nicméně neodložte na stůl otevřenou na zvolené stránce, tomu zvolené provedení brání. Pokud tedy hodláte pracovat s katalogem a zároveň s dalšími texty, kupříkladu právě těmi katalogem odkazovanými, připravte si knižní záložku či záložky, budete je potřebovat. Pro sazbu celé knihy bylo zvoleno velmi drobné písmo, což se neblaze projevuje především v úvodní části, která je na rozdíl od katalogu tvořena souvislým textem, jehož čitelnost je právě vinou drobné sazby znatelně snížena. Samotný katalog trpí touto volbou výrazně méně, neboť je tvořen krátkými odstavci, povětšinou do pěti řádek textu, kde drobný tisk tolik nevadí.

Nyní pokročíme k obsahové stránce *Katalogu*. Předně je třeba autorovi poděkovat za všechny úvodní kapitoly, neboť jakýkoli seznam či katalog zbavený informací o zpracovaných podkladech, o metodě výběru použitého materiálu, o logice jeho třídění, o záměrech a cílech spojených s jeho tvorbou, je svým významem poloviční. Zde je vše potřebné